

Pavel Flerè:

Pripombe glede samoizobraževalne akcije.¹

II.

Prehajam k drugemu vprašanju, ki je:

Katera od pomožnih disciplin pedagogike je najvažnejša in v danem momentu najpogotnejša za sistematično izvajanje v učiteljskem samoizobraževanju?

Odgovor na to vprašanje je težji kakor na gorenje, kajti ne le, da je izobrazba, s katero nas je udarila naša poklicno pripravljiva šola, tako nedostatna, da je je na vseh koncih in krajih premalo, je stvar tudi ta, da vse vede z življenjem vred s tako brzino napredujejo, da je danes bolj kot kdaj poprej res, da kdor ne napreduje, nazaduje. Tolik je napredek, tolik je tudi kompleks, da je izorganizacionost sistematične samoizobraževalne akcije v resnici težak problem. Ker pa vsi priznamo npravičenost take akcije, še bolj pa čutimo njeno potrebo, se mi zdi prav, ako pogledamo na drugo postavljeno vprašanje z vso resnostjo, ki jo zasluhuje in ki mu je potrebna.

Da more biti učitelj ne samo učitelj, nego ljudski vzgojitelj, je mogoče — pravi A. Hreščak — »le tedaj, če natančno pozna dušo naroda, če pozna razmere, v katerih ta narod živi, če si je na jasnem, kaj vse zahteva čas od naroda in kaj mu more nuditi šola«, biti mora skratka »najboljši poznavalec ljudstva«. Za to — trdi Hreščak — mu je predvsem potrebno »družboslovno spoznanje«.

Kakor je to res, je v tem le del resnice; a še kot tak, komaj drugi del. Prvi del namreč je v tem, da se mora učitelj v prvi vrsti usposobiti za svoje delo v šoli, po tem delu pa za »ljudskega vzgojitelja«. In kdor je pozna izkusil resno vzeti svoje usposobljenosti za svoje delo v šoli, ta ve, da je to težji del njegove samoizobraževalne naloge. To ni kar »tehnična in metodološka izobrazba« in več, kakor družboslovno spoznanje je pronicanje v deže duše in njihovo spoznavanje; zakaj to mi je notranje, ono zunanje. Za praktično prepoznavanje pa mi je tu potrebna prav temeljita teoretična pripravljenost, ki je sistematični studij psihologije in na njo osnovane teoretične in praktične pedagogike.

To mi bo potrebno kot učitelju v šoli v prvi vrsti; »potrebe časa«, še bolj razmere kraja v praktičnem spoznavanju pa bodo ono, kar bo tvorilo prav posebno pažnjo učiteljevega življenja v okolico njegovega delovanja. Potrebe časa in razmere kraja ne bodo vedno modificirale šole; osnovane na temeljih znanstvenih principov pedagogike, ne bodo mu je ustvarjale, kajti kot socialna in individualna vzgojna institucija se bo šola morala pogosto celo upreti tem potrebam in razmeram, ako hoče služiti obveznemu cilju, ki je: vzgajati človeka za človeka. V tem pogledu, da se morejo potrebe časa in razmere kraja praktično proučiti, da se more izvesti iz njih in postaviti v službo svojega dela ono, kar podpira, pa zatirata ono, kar ovira, v tem pogledu nam je proučevanje in spoznavanje družbe potrebno.

V praktičnem pogledu tedaj, v izkoriščanju praktičnih izsledkov sociologije nam je potrebno njeno spoznavanje. In naša samoizobrazba nas mora usposobiti tudi za tako proučevanje in spoznavanje socialne edince, v kateri živimo, za proučevanje in spoznavanje njene socialne strukture; t. j. sociološko moramo biti teoretično usposobljeni za praktično spoznavanje socialnih razmer.

A. Hreščak je na I. samoizobraževalnem tečaju sam dejal, da družboslovno spoznanje »ni cilj, temveč le sredstvo«, »eden od temeljev za konkretnije naloge«; sodim, da ima on sam ta studij za eno od »splošnih, temeljnih tez«, iz katerih preide na »konkretno gospodarske probleme« — ali osnovna zmožnost vse učiteljske samoizobraževalne akcije je, ako se resno misli, da je mogoče preko navedenih temeljnih tez in preko konkretnih gospodarskih problemov dospeti »na reformo našega šolstva«. V tem slučaju taka reforma ne le da ni naša »najkonkretnija naloga«, marveč bi bila naravnost greh proti šoli in greh proti narodu, ki naj mu služi. Postavljena bi namreč bila na enostransko materialno! osnovo ki pa je radi etične! vzgojne naloge šole ne moremo priznavati kot najvažnejšo in najkonkretnjejšo.

Kdor pa za tako ravnanje s šoli sliši oči tek diletantizma, ne sme biti užaljen. Kakor se trpko sliši, se mora ipak nujno prositi, da varujmo veliko idejo in njeno realizacijo od takih diletantskih gesel.

III.

Sicer pa: ako pregledamo praktično izvajanje učiteljske samoizobraževalne akcije, moramo uvideti, da gre ta akcija za nekim drugim, a gotovim smotrom: za ustvarjanjem enotne ideologije.

Kakšna je ta in katera, ni nikjer jasno izraženo; na tak smoter pa moramo sklepati že po 4. onih točk, ki jih je navedel A. Hreščak kot označbo, da samoizobraževalna akcija zagotovi vsemu učiteljsstvu »neko samostojnost, ki bo... osamosvojila učiteljsko ter spravila edino prave nagibe v kulturno delo«.

Jasnosti tudi v tem ni dovolj, na kar sem že opozarjal; opozarjal z željo, da bi slovensko učiteljsko z menoj vred dobilo na tako vprašanje jasen in precizen odgovor. Moje prepričanje je, da studij sociologije ne more služiti za končni smoter konkretnemu udejstvanju na reformi šolstva — za kaj takega je ta studij preozek; zato pa tak studij, forsiran, kakor je, mora imeti drug smoter.

¹ Napisano za pokraj. skupščino v Celju, tedaj pred člankom tov. Drag. Mihajloviča ali člankom tov. A. Osterca. — P. F.

Rad bi sicer, da se motim; ali naj iščem, kolikor hočem, vidim končno le, da mu je smoter v ustvarjanju neke enotne ideologije.

Katere in kakšne, močem ugibati; zakaj na voditeljih učiteljske samoizobraževalne akcije je, da baš v tem pogledu natočijo učiteljsko čistega vina. V tem pogledu in pa v tem, zakaj jim je pri strokovni samoizobraževalni akciji učiteljske studij sociologije — ali socializma? — važnejši kakor poglabljanje v stanovsko strokovno izobrazbo.

Kadar bo precizno pojasnjeno to dvojje, se bo moglo govoriti o metodi akcije. Takrat šele, kadar utrdimo in enoglasno sprejmemo cilj, odgovarjajoč potrebam učiteljske stanovsko strokovne izobrazbe, se bo moglo pa tudi zahtevati, da udeleženci take samoizobraževalne akcije »resignirajo na del svoje svobode ter se podreje volji organizacije«, takrat šele ne bomo priznavali »absolutno prostovolje posameznikov«. Dokler pa to ni, je za one, ki imajo svoje utrjeno prepričanje, z njim pa tudi voljo, pomagati samoizobraževalni akciji, žaljivo govoriti o »razdiralnih elementih vsake organizacije«.

Splošne vesti.

— V zadevi odtegljajev za Nabavljalne odn. stavbne zadrage priobčimo v prihodnji številki poseben članek.

— Učitelji vojaki z dosluženim rokom prejmejo te dni dekrete za službena mesta v mariborski oblasti, kakor smo prejeli informacijo od avtentične strani.

— Državne šole v Prekmurju prejmejo vsled rešenja min. prosvete z 2. VII. 1928 E. E. br. 8233 skupno 187.360 Din podpore za najnujnejša popravila.

— Pripomba k poteku II. tečaja. V poročilu v zadnji številki Učit. Tov. je po pomoti izostalo, da je referiral na tečaju tudi tov. Vranc. Njegov referat se je uvrstil med spored šole ob začetku tečaja, ker ni bil osrednji izobraževalni odsek obveščen o njem. Tov. Vranc je poročal o šolski reformi v Nemčiji in Avstriji. Pokazal nam je napredek v Berlinu, v Lipskem, v Drazdanih in na Dunaju. Udeleženci tečaja so z zanimanjem sledili interesantnim informacijam, na podlagi katerih so ugotovili, kako smo zaostali v svoji lastni stroki v primeri z drugim svetom. Čakamo — Mesije, med tem pa nas pušča kulturni razvoj daleč zadaj in to v področju, katerega proučevati bi bila naša prva dolžnost. Učiteljsko je zamudilo veliko in bo moralo napeti vse sile, da popravi zamujeno.

Škoda, da ni mogel tov. Vranc podati celotnega poročila. Za izvajanja so mu bili udeleženci tečaja prav hvaležni.

— Za proslavo desetletnice Ujedinjenja. Ker bodo mnoge šole prirejale na dan 1. decembra proslavo Ujedinjenja na svečan način z petjem, deklamacijami in igrkami, sporočamo onim, ki nimajo primernih mladinskih iger, da ima poverjenišvo UJU v Ljubljani nekaj takih na razpolago v rokopisih, ki jih lahko izposodi posameznim šolam proti malenkostni odškodnini. Za 1. december so primerne Fr. Skulj; Ujedinjenje, Ribičič; Trije bratje in Trošt; Testament majke Jugovčev. — Poleg teh bi priporočali tudi Ribičič; »Igrice«, zbirka lažjih mladinskih iger, ki jo je izdal »Učiteljski konvikte« v Ljubljani, v kateri je zadnja igrca »Dedščina« tudi zelo primerna za vprizoritev na 1. decembra. — Šolskim odrom, ki prirejajo med letom večkrat šolske predstave, bi priporočali še naslednje mladinske igre, ki jih ima poverjenišvo v rokopisu in jih lahko izposodi: Tiran; Pri botri zimi; Trošt; Kraljevič Marko in beg Kostadin; Ribičič; Lola; Čebular; Sirota Marica; Sušteršič; Svetli kamen. — Tudi v prej omenjeni Ribičičevi zbirki: Igrice je poleg dedščina še pet zelo uspešnih eno- in dvo-dejank. Za one, ki so v zadregi za deklamacije ima poverjenišvo na razpolago zbirko: »Deklamovanke«. Poslužujte se gori navedenih iger, a nikdo naj ne pozabi, da ni njegova dolžnost delati le za druge, temveč da se mora tudi lastnemu stanu oddolžiti na primeren način; — zato naj priredi letos vsaka šola vsaj po eno igro v korist »Učiteljskega doma« v Ljubljani ali Mariboru.

— Šolsko upravni odsek bo imel sejo v soboto dne 15. IX. 1928 popoldne ob 16. uri v Učiteljski tiskarni.

— Absolventi IV. letnika višje pedagoške šole so dobili sledeča nameščenja: Mirko Mesojedec in Joško Babšek na moškem učiteljskem v Ljubljani, Jožica Zupc in Večeslav Čopič na ženskem učiteljskem v Ljubljani, Gustav Šilih na moškem učiteljskem v Mariboru, Jožica Tomšič in Radovan Klopčič na ženskem učiteljskem v Mariboru. Nekateri absolventi še niso bili razporejeni, ker ni na učiteljskih zadostih mest. Ti bodo nastavljeni kot nadzorniki in ravnatelji meščanskih šol.

— »Selbsthilfe« — pozor! Vsi tisti tovariši in tovarišice, ki so še danes plačujoči člani, se vabijo, da v svojem lastnem interesu z obratno pošto vpošljejo svoje točne naslove — po dopisnici — na naslov: »Joško Bizjak, šol. upravitelj v Celju«. Odgovor sledi takoj; Gre za večji denarni odbitek, ki ga hoče društvo ob priliki izplačila smrtnega slučajja dedičem utrgati. Zadeva je nadvse važna in silno nujna.

— Oklic Slovenske Matice. Slovenska Matica vabi k pristopu za 1929. leto. Izšla bodo za Veliko noč naslednje knjige: 1. Cankar Izidor, dr.: Zgodovina likovne umetnosti, 3. zbirka; 2. Zgodovina likovne umetnosti, 3. zbirka; 3. Zgodovina likovne umetnosti, 4. zbirka; 4. Zgodovina likovne umetnosti, 5. zbirka; 5. Zgodovina likovne umetnosti, 6. zbirka; 6. Zgodovina likovne umetnosti, 7. zbirka; 7. Zgodovina likovne umetnosti, 8. zbirka; 8. Zgodovina likovne umetnosti, 9. zbirka; 9. Zgodovina likovne umetnosti, 10. zbirka; 10. Zgodovina likovne umetnosti, 11. zbirka; 11. Zgodovina likovne umetnosti, 12. zbirka; 12. Zgodovina likovne umetnosti, 13. zbirka; 13. Zgodovina likovne umetnosti, 14. zbirka; 14. Zgodovina likovne umetnosti, 15. zbirka; 15. Zgodovina likovne umetnosti, 16. zbirka; 16. Zgodovina likovne umetnosti, 17. zbirka; 17. Zgodovina likovne umetnosti, 18. zbirka; 18. Zgodovina likovne umetnosti, 19. zbirka; 19. Zgodovina likovne umetnosti, 20. zbirka; 20. Zgodovina likovne umetnosti, 21. zbirka; 21. Zgodovina likovne umetnosti, 22. zbirka; 22. Zgodovina likovne umetnosti, 23. zbirka; 23. Zgodovina likovne umetnosti, 24. zbirka; 24. Zgodovina likovne umetnosti, 25. zbirka; 25. Zgodovina likovne umetnosti, 26. zbirka; 26. Zgodovina likovne umetnosti, 27. zbirka; 27. Zgodovina likovne umetnosti, 28. zbirka; 28. Zgodovina likovne umetnosti, 29. zbirka; 29. Zgodovina likovne umetnosti, 30. zbirka; 30. Zgodovina likovne umetnosti, 31. zbirka; 31. Zgodovina likovne umetnosti, 32. zbirka; 32. Zgodovina likovne umetnosti, 33. zbirka; 33. Zgodovina likovne umetnosti, 34. zbirka; 34. Zgodovina likovne umetnosti, 35. zbirka; 35. Zgodovina likovne umetnosti, 36. zbirka; 36. Zgodovina likovne umetnosti, 37. zbirka; 37. Zgodovina likovne umetnosti, 38. zbirka; 38. Zgodovina likovne umetnosti, 39. zbirka; 39. Zgodovina likovne umetnosti, 40. zbirka; 40. Zgodovina likovne umetnosti, 41. zbirka; 41. Zgodovina likovne umetnosti, 42. zbirka; 42. Zgodovina likovne umetnosti, 43. zbirka; 43. Zgodovina likovne umetnosti, 44. zbirka; 44. Zgodovina likovne umetnosti, 45. zbirka; 45. Zgodovina likovne umetnosti, 46. zbirka; 46. Zgodovina likovne umetnosti, 47. zbirka; 47. Zgodovina likovne umetnosti, 48. zbirka; 48. Zgodovina likovne umetnosti, 49. zbirka; 49. Zgodovina likovne umetnosti, 50. zbirka; 50. Zgodovina likovne umetnosti, 51. zbirka; 51. Zgodovina likovne umetnosti, 52. zbirka; 52. Zgodovina likovne umetnosti, 53. zbirka; 53. Zgodovina likovne umetnosti, 54. zbirka; 54. Zgodovina likovne umetnosti, 55. zbirka; 55. Zgodovina likovne umetnosti, 56. zbirka; 56. Zgodovina likovne umetnosti, 57. zbirka; 57. Zgodovina likovne umetnosti, 58. zbirka; 58. Zgodovina likovne umetnosti, 59. zbirka; 59. Zgodovina likovne umetnosti, 60. zbirka; 60. Zgodovina likovne umetnosti, 61. zbirka; 61. Zgodovina likovne umetnosti, 62. zbirka; 62. Zgodovina likovne umetnosti, 63. zbirka; 63. Zgodovina likovne umetnosti, 64. zbirka; 64. Zgodovina likovne umetnosti, 65. zbirka; 65. Zgodovina likovne umetnosti, 66. zbirka; 66. Zgodovina likovne umetnosti, 67. zbirka; 67. Zgodovina likovne umetnosti, 68. zbirka; 68. Zgodovina likovne umetnosti, 69. zbirka; 69. Zgodovina likovne umetnosti, 70. zbirka; 70. Zgodovina likovne umetnosti, 71. zbirka; 71. Zgodovina likovne umetnosti, 72. zbirka; 72. Zgodovina likovne umetnosti, 73. zbirka; 73. Zgodovina likovne umetnosti, 74. zbirka; 74. Zgodovina likovne umetnosti, 75. zbirka; 75. Zgodovina likovne umetnosti, 76. zbirka; 76. Zgodovina likovne umetnosti, 77. zbirka; 77. Zgodovina likovne umetnosti, 78. zbirka; 78. Zgodovina likovne umetnosti, 79. zbirka; 79. Zgodovina likovne umetnosti, 80. zbirka; 80. Zgodovina likovne umetnosti, 81. zbirka; 81. Zgodovina likovne umetnosti, 82. zbirka; 82. Zgodovina likovne umetnosti, 83. zbirka; 83. Zgodovina likovne umetnosti, 84. zbirka; 84. Zgodovina likovne umetnosti, 85. zbirka; 85. Zgodovina likovne umetnosti, 86. zbirka; 86. Zgodovina likovne umetnosti, 87. zbirka; 87. Zgodovina likovne umetnosti, 88. zbirka; 88. Zgodovina likovne umetnosti, 89. zbirka; 89. Zgodovina likovne umetnosti, 90. zbirka; 90. Zgodovina likovne umetnosti, 91. zbirka; 91. Zgodovina likovne umetnosti, 92. zbirka; 92. Zgodovina likovne umetnosti, 93. zbirka; 93. Zgodovina likovne umetnosti, 94. zbirka; 94. Zgodovina likovne umetnosti, 95. zbirka; 95. Zgodovina likovne umetnosti, 96. zbirka; 96. Zgodovina likovne umetnosti, 97. zbirka; 97. Zgodovina likovne umetnosti, 98. zbirka; 98. Zgodovina likovne umetnosti, 99. zbirka; 99. Zgodovina likovne umetnosti, 100. zbirka; 100. Zgodovina likovne umetnosti, 101. zbirka; 101. Zgodovina likovne umetnosti, 102. zbirka; 102. Zgodovina likovne umetnosti, 103. zbirka; 103. Zgodovina likovne umetnosti, 104. zbirka; 104. Zgodovina likovne umetnosti, 105. zbirka; 105. Zgodovina likovne umetnosti, 106. zbirka; 106. Zgodovina likovne umetnosti, 107. zbirka; 107. Zgodovina likovne umetnosti, 108. zbirka; 108. Zgodovina likovne umetnosti, 109. zbirka; 109. Zgodovina likovne umetnosti, 110. zbirka; 110. Zgodovina likovne umetnosti, 111. zbirka; 111. Zgodovina likovne umetnosti, 112. zbirka; 112. Zgodovina likovne umetnosti, 113. zbirka; 113. Zgodovina likovne umetnosti, 114. zbirka; 114. Zgodovina likovne umetnosti, 115. zbirka; 115. Zgodovina likovne umetnosti, 116. zbirka; 116. Zgodovina likovne umetnosti, 117. zbirka; 117. Zgodovina likovne umetnosti, 118. zbirka; 118. Zgodovina likovne umetnosti, 119. zbirka; 119. Zgodovina likovne umetnosti, 120. zbirka; 120. Zgodovina likovne umetnosti, 121. zbirka; 121. Zgodovina likovne umetnosti, 122. zbirka; 122. Zgodovina likovne umetnosti, 123. zbirka; 123. Zgodovina likovne umetnosti, 124. zbirka; 124. Zgodovina likovne umetnosti, 125. zbirka; 125. Zgodovina likovne umetnosti, 126. zbirka; 126. Zgodovina likovne umetnosti, 127. zbirka; 127. Zgodovina likovne umetnosti, 128. zbirka; 128. Zgodovina likovne umetnosti, 129. zbirka; 129. Zgodovina likovne umetnosti, 130. zbirka; 130. Zgodovina likovne umetnosti, 131. zbirka; 131. Zgodovina likovne umetnosti, 132. zbirka; 132. Zgodovina likovne umetnosti, 133. zbirka; 133. Zgodovina likovne umetnosti, 134. zbirka; 134. Zgodovina likovne umetnosti, 135. zbirka; 135. Zgodovina likovne umetnosti, 136. zbirka; 136. Zgodovina likovne umetnosti, 137. zbirka; 137. Zgodovina likovne umetnosti, 138. zbirka; 138. Zgodovina likovne umetnosti, 139. zbirka; 139. Zgodovina likovne umetnosti, 140. zbirka; 140. Zgodovina likovne umetnosti, 141. zbirka; 141. Zgodovina likovne umetnosti, 142. zbirka; 142. Zgodovina likovne umetnosti, 143. zbirka; 143. Zgodovina likovne umetnosti, 144. zbirka; 144. Zgodovina likovne umetnosti, 145. zbirka; 145. Zgodovina likovne umetnosti, 146. zbirka; 146. Zgodovina likovne umetnosti, 147. zbirka; 147. Zgodovina likovne umetnosti, 148. zbirka; 148. Zgodovina likovne umetnosti, 149. zbirka; 149. Zgodovina likovne umetnosti, 150. zbirka; 150. Zgodovina likovne umetnosti, 151. zbirka; 151. Zgodovina likovne umetnosti, 152. zbirka; 152. Zgodovina likovne umetnosti, 153. zbirka; 153. Zgodovina likovne umetnosti, 154. zbirka; 154. Zgodovina likovne umetnosti, 155. zbirka; 155. Zgodovina likovne umetnosti, 156. zbirka; 156. Zgodovina likovne umetnosti, 157. zbirka; 157. Zgodovina likovne umetnosti, 158. zbirka; 158. Zgodovina likovne umetnosti, 159. zbirka; 159. Zgodovina likovne umetnosti, 160. zbirka; 160. Zgodovina likovne umetnosti, 161. zbirka; 161. Zgodovina likovne umetnosti, 162. zbirka; 162. Zgodovina likovne umetnosti, 163. zbirka; 163. Zgodovina likovne umetnosti, 164. zbirka; 164. Zgodovina likovne umetnosti, 165. zbirka; 165. Zgodovina likovne umetnosti, 166. zbirka; 166. Zgodovina likovne umetnosti, 167. zbirka; 167. Zgodovina likovne umetnosti, 168. zbirka; 168. Zgodovina likovne umetnosti, 169. zbirka; 169. Zgodovina likovne umetnosti, 170. zbirka; 170. Zgodovina likovne umetnosti, 171. zbirka; 171. Zgodovina likovne umetnosti, 172. zbirka; 172. Zgodovina likovne umetnosti, 173. zbirka; 173. Zgodovina likovne umetnosti, 174. zbirka; 174. Zgodovina likovne umetnosti, 175. zbirka; 175. Zgodovina likovne umetnosti, 176. zbirka; 176. Zgodovina likovne umetnosti, 177. zbirka; 177. Zgodovina likovne umetnosti, 178. zbirka; 178. Zgodovina likovne umetnosti, 179. zbirka; 179. Zgodovina likovne umetnosti, 180. zbirka; 180. Zgodovina likovne umetnosti, 181. zbirka; 181. Zgodovina likovne umetnosti, 182. zbirka; 182. Zgodovina likovne umetnosti, 183. zbirka; 183. Zgodovina likovne umetnosti, 184. zbirka; 184. Zgodovina likovne umetnosti, 185. zbirka; 185. Zgodovina likovne umetnosti, 186. zbirka; 186. Zgodovina likovne umetnosti, 187. zbirka; 187. Zgodovina likovne umetnosti, 188. zbirka; 188. Zgodovina likovne umetnosti, 189. zbirka; 189. Zgodovina likovne umetnosti, 190. zbirka; 190. Zgodovina likovne umetnosti, 191. zbirka; 191. Zgodovina likovne umetnosti, 192. zbirka; 192. Zgodovina likovne umetnosti, 193. zbirka; 193. Zgodovina likovne umetnosti, 194. zbirka; 194. Zgodovina likovne umetnosti, 195. zbirka; 195. Zgodovina likovne umetnosti, 196. zbirka; 196. Zgodovina likovne umetnosti, 197. zbirka; 197. Zgodovina likovne umetnosti, 198. zbirka; 198. Zgodovina likovne umetnosti, 199. zbirka; 199. Zgodovina likovne umetnosti, 200. zbirka; 200. Zgodovina likovne umetnosti, 201. zbirka; 201. Zgodovina likovne umetnosti, 202. zbirka; 202. Zgodovina likovne umetnosti, 203. zbirka; 203. Zgodovina likovne umetnosti, 204. zbirka; 204. Zgodovina likovne umetnosti, 205. zbirka; 205. Zgodovina likovne umetnosti, 206. zbirka; 206. Zgodovina likovne umetnosti, 207. zbirka; 207. Zgodovina likovne umetnosti, 208. zbirka; 208. Zgodovina likovne umetnosti, 209. zbirka; 209. Zgodovina likovne umetnosti, 210. zbirka; 210. Zgodovina likovne umetnosti, 211. zbirka; 211. Zgodovina likovne umetnosti, 212. zbirka; 212. Zgodovina likovne umetnosti, 213. zbirka; 213. Zgodovina likovne umetnosti, 214. zbirka; 214. Zgodovina likovne umetnosti, 215. zbirka; 215. Zgodovina likovne umetnosti, 216. zbirka; 216. Zgodovina likovne umetnosti, 217. zbirka; 217. Zgodovina likovne umetnosti, 218. zbirka; 218. Zgodovina likovne umetnosti, 219. zbirka; 219. Zgodovina likovne umetnosti, 220. zbirka; 220. Zgodovina likovne umetnosti, 221. zbirka; 221. Zgodovina likovne umetnosti, 222. zbirka; 222. Zgodovina likovne umetnosti, 223. zbirka; 223. Zgodovina likovne umetnosti, 224. zbirka; 224. Zgodovina likovne umetnosti, 225. zbirka; 225. Zgodovina likovne umetnosti, 226. zbirka; 226. Zgodovina likovne umetnosti, 227. zbirka; 227. Zgodovina likovne umetnosti, 228. zbirka; 228. Zgodovina likovne umetnosti, 229. zbirka; 229. Zgodovina likovne umetnosti, 230. zbirka; 230. Zgodovina likovne umetnosti, 231. zbirka; 231. Zgodovina likovne umetnosti, 232. zbirka; 232. Zgodovina likovne umetnosti, 233. zbirka; 233. Zgodovina likovne umetnosti, 234. zbirka; 234. Zgodovina likovne umetnosti, 235. zbirka; 235. Zgodovina likovne umetnosti, 236. zbirka; 236. Zgodovina likovne umetnosti, 237. zbirka; 237. Zgodovina likovne umetnosti, 238. zbirka; 238. Zgodovina likovne umetnosti, 239. zbirka; 239. Zgodovina likovne umetnosti, 240. zbirka; 240. Zgodovina likovne umetnosti, 241. zbirka; 241. Zgodovina likovne umetnosti, 242. zbirka; 242. Zgodovina likovne umetnosti, 243. zbirka; 243. Zgodovina likovne umetnosti, 244. zbirka; 244. Zgodovina likovne umetnosti, 245. zbirka; 245. Zgodovina likovne umetnosti, 246. zbirka; 246. Zgodovina likovne umetnosti, 247. zbirka; 247. Zgodovina likovne umetnosti, 248. zbirka; 248. Zgodovina likovne umetnosti, 249. zbirka; 249. Zgodovina likovne umetnosti, 250. zbirka; 250. Zgodovina likovne umetnosti, 251. zbirka; 251. Zgodovina likovne umetnosti, 252. zbirka; 252. Zgodovina likovne umetnosti, 253. zbirka; 253. Zgodovina likovne umetnosti, 254. zbirka; 254. Zgodovina likovne umetnosti, 255. zbirka; 255. Zgodovina likovne umetnosti, 256. zbirka; 256. Zgodovina likovne umetnosti, 257. zbirka; 257. Zgodovina likovne umetnosti, 258. zbirka; 258. Zgodovina likovne umetnosti, 259. zbirka; 259. Zgodovina likovne umetnosti, 260. zbirka; 260. Zgodovina likovne umetnosti, 261. zbirka; 261. Zgodovina likovne umetnosti, 262. zbirka; 262. Zgodovina likovne umetnosti, 263. zbirka; 263. Zgodovina likovne umetnosti, 264. zbirka; 264. Zgodovina likovne umetnosti, 265. zbirka; 265. Zgodovina likovne umetnosti, 266. zbirka; 266. Zgodovina likovne umetnosti, 267. zbirka; 267. Zgodovina likovne umetnosti, 268. zbirka; 268. Zgodovina likovne umetnosti, 269. zbirka; 269. Zgodovina likovne umetnosti, 270. zbirka; 270. Zgodovina likovne umetnosti, 271. zbirka; 271. Zgodovina likovne umetnosti, 272. zbirka; 272. Zgodovina likovne umetnosti, 273. zbirka; 273. Zgodovina likovne umetnosti, 274. zbirka; 274. Zgodovina likovne umetnosti, 275. zbirka; 275. Zgodovina likovne umetnosti, 276. zbirka; 276. Zgodovina likovne umetnosti, 277. zbirka; 277. Zgodovina likovne umetnosti, 278. zbirka; 278. Zgodovina likovne umetnosti, 279. zbirka; 279. Zgodovina likovne umetnosti, 280. zbirka; 280. Zgodovina likovne umetnosti, 281. zbirka; 281. Zgodovina likovne umetnosti, 282. zbirka; 282. Zgodovina likovne umetnosti, 283. zbirka; 283. Zgodovina likovne umetnosti, 284. zbirka; 284. Zgodovina likovne umetnosti, 285. zbirka; 285. Zgodovina likovne umetnosti, 286. zbirka; 286. Zgodovina likovne umetnosti, 287. zbirka; 287. Zgodovina likovne umetnosti, 288. zbirka; 288. Zgodovina likovne umetnosti, 289. zbirka; 289. Zgodovina likovne umetnosti, 290. zbirka; 290. Zgodovina likovne umetnosti, 291. zbirka; 291. Zgodovina likovne umetnosti, 292. zbirka; 292. Zgodovina likovne umetnosti, 293. zbirka; 293. Zgodovina likovne umetnosti, 294. zbirka; 294. Zgodovina likovne umetnosti, 295. zbirka; 295. Zgodovina likovne umetnosti, 296. zbirka; 296. Zgodovina likovne umetnosti, 297. zbirka; 297. Zgodovina likovne umetnosti, 298. zbirka; 298. Zgodovina likovne umetnosti, 299. zbirka; 299. Zgodovina likovne umetnosti, 300. zbirka; 300. Zgodovina likovne umetnosti, 301. zbirka; 301. Zgodovina likovne umetnosti, 302. zbirka; 302. Zgodovina likovne umetnosti, 303. zbirka; 303. Zgodovina likovne umetnosti, 304. zbirka; 304. Zgodovina likovne umetnosti, 305. zbirka; 305. Zgodovina likovne umetnosti, 306. zbirka; 306. Zgodovina likovne umetnosti, 307. zbirka; 307. Zgodovina likovne umetnosti, 308. zbirka; 308. Zgodovina likovne umetnosti, 309. zbirka; 309. Zgodovina likovne umetnosti, 310. zbirka; 310. Zgodovina likovne umetnosti, 311. zbirka; 311. Zgodovina likovne umetnosti, 312. zbirka; 312. Zgodovina likovne umetnosti, 313. zbirka; 313. Zgodovina likovne umetnosti, 314. zbirka; 314. Zgodovina likovne umetnosti, 315. zbirka; 315. Zgodovina likovne umetnosti, 316. zbirka; 316. Zgodovina likovne umetnosti, 317. zbirka; 317. Zgodovina likovne umetnosti, 318. zbirka; 318. Zgodovina likovne umetnosti, 319. zbirka; 319. Zgodovina likovne umetnosti, 320. zbirka; 320. Zgodovina likovne umetnosti, 321. zbirka; 321. Zgodovina likovne umetnosti, 322. zbirka; 322. Zgodovina likovne umetnosti, 323. zbirka; 323. Zgodovina likovne umetnosti, 324. zbirka; 324. Zgodovina likovne umetnosti, 325. zbirka; 325. Zgodovina likovne umetnosti, 326. zbirka; 326. Zgodovina likovne umetnosti, 327. zbirka; 327. Zgodovina likovne umetnosti, 328. zbirka; 328. Zgodovina likovne umetnosti, 329. zbirka; 329. Zgodovina likovne umetnosti, 330. zbirka; 330. Zgodovina likovne umetnosti, 331. zbirka;